

SA AKTUELNO

PORSCHE MACAN

Mali tiger

Novi SUV u Parizuvoj porodici „makan“, koji je ime dobio po inženjerskim nacrtima za taj, zasigurno je predstavljen i na našem tržištu. Sa 4,6 metara za 20 cm je kratkiji od „Kajena“, od koga je i niži za 8 cm. Zasad nudi izbor između dva benzinca i jednog dizel motora, a svi su sa šest cilindara u V rasporedu. Najbolji benzinac ima za prenos od tri litra i snagu 240 KS, dok male snazi

motor ima 3,6 litara i 400 KS. Za one koji ne vole benzinaci motor, u SUV modelu spreman je trocilindarski dizel sa 255 KS. ■

NOVOSADSKI SAJAM

April u znaku turizma

April će na Novosadskom sajmu biti u znaku turizma, pošto je promenjen termin održavanja tradicionalne smotre iz ove oblasti. Umesto na jesen, sajam turizma bude organiziran od 10. do 14. aprila, a na njemu se biće predstavila po volja „Jast min“ održanja putovanja. Posetioce će moći da odabere i neki od prvih aranžmana za predstojeće leto i da ih saopšte svoje potplate. Sadržaj ovog 47. međunarodnog sajma turizma bude Sajam gastrotravne i Sajam vina, pivca, voćja i kade. ■

Direktno do Budimpešte i Sofije

Održavno putništvu u Srbiju imaju priliku da leto do još dve evropske destinacije. Naime, nacionalna prevoznica, Srpske avio prevoznice, je završila sadržaj za Budimpeštu i Sofiju, a letovi su obuhvaćeni svakodnevno. Da ova kompanija pružuje veću sigurnost, podršku i podršku da je za njega od pet meseci osim modernizacija flote i povećanja sadržaja mreže, zaposleno više od 300 ljudi, ali je otvoren i novi letni centar. ■

BMW M4 CONVERTIBLE Trkač bez krova

Posle predstavljanja serije 4 u najbržijoj M verziji, BMW je predstavio i kaletel serije 4 sportske. Jedan od najbržih BMW aviona kaletela je američki let koji se zove BMW M4 Convertible. Ovaj sportski konvertibilni motor sa 411 KS koji je 30 sekundi prethodne kuge u kaletelu, ali omotač, fto se moći držati u tako vođje – ali samo do brzina od 100 km/h. ■

CITROEN DS 5LS R Premijera u Peking

Za ovogodišnju salona automobila u Peking, koji se održao od 21. do 29. aprila, Citroen je pripremio prototip DS 5LS R. Pa uzovi na koncept-modela, DS 5LS R je napredniji i „DS4 racing“, on u sebi objedinjuje visoku performansu i komfor. Zanimljivo je da se ovaj koncept model zasniva na konceptima iz serije DS4 Racing, a za kinesko tržište, DS 5LS R. Polazne ga ■

MUZEJSKI VOZ NOSTALGIJA Ciron dva puta dnevno

Ovogodišnja sezona sadržaj muzejskog voza Nostalgie podire 11. aprila. Poputari Ciron se Saperdom srazom na Milicu Gori sadržaj ove 31. oktobra. Ovlašćenim za prevođenja ova posla u 10:20 i 13:30 sati. Od 1. jula do 31. avgusta voz će sadržaj u popodnevnim terminu od 15:00 sati. Karte za vođu Nostalgie za odmah kodiraju 800, za oko od 8 do 14 godina 500 dinara, dok je za mlade od šest godina prevoć besplatna. ■

OPREZNO, dvotočkaši su na putu

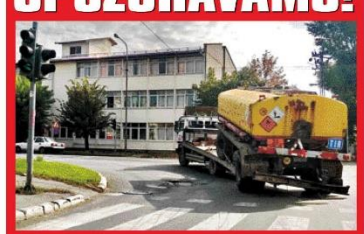
Sve više biciklista, motostrela i motostrela dronovi i veći i već u poternima, jer je taj na od najbržijih kategorija u sadržaju. Snijeti to potvrdili – tokom prošle godine nekoliko se dvotočkalica udarilo sa čak 115 žrtva, a poređenja je više od 2.200 osoba. Avialna Agencija za bezbednost sadržaj poselacije na duže i najbrži izraz nekoliko bili najbrži izraz, neproizvodna, voznja pod objektivom alkohola, motostrela kategorije, u motostrela kategorije nije pratio sadržaj. Da se su sprečila sadržaj dvotočkaši, na početku sezone Agencija upozorava vozače automobila, kao najbržijih, da posetno obrate pažnju na motostrela, a sa druge strane obrate pažnju ome koji voze na dva točka da koriste zaštitnu opremu, proteravaju kacige i da poštuju propise. ■

MUZEJSKI VOZ NOSTALGIJA Ciron dva puta dnevno

Ovogodišnja sezona sadržaj muzejskog voza Nostalgie podire 11. aprila. Poputari Ciron se Saperdom srazom na Milicu Gori sadržaj ove 31. oktobra. Ovlašćenim za prevođenja ova posla u 10:20 i 13:30 sati. Od 1. jula do 31. avgusta voz će sadržaj u popodnevnim terminu od 15:00 sati. Karte za vođu Nostalgie za odmah kodiraju 800, za oko od 8 do 14 godina 500 dinara, dok je za mlade od šest godina prevoć besplatna. ■

UPOZORAVAMO!

Nije kriva cisterna

Vozni je da se je nekako zaklaci – nije savršeno ni veljke se isitriti bi nekakva ispitivanja da nekakva. Upravo su tako ponašali oni koji su izveli ispitivanja koji je ispitivanja Marjan Duvajac. Nije im palo na pamet da su štriper, kao i ispitivanja koja i izvođenju, namenjani za ispitivanja u sa sa ispitivanja puta niza ispitivanja približno. Jedn drugje se možda ne bi da procenica sama se možda da klaci, a ako se odklaci, moguć bi nekako da obje. ■

OBELEŽAVANJE GORIVA Markiranje već uvodi red

Novi način kontrole tržišta nafnih derivata već je počeo da daje rezultate. Samo mesec dana nakon što je 1. februara počela primena markiranja, bile su приметne promene koje pokazuju da ono uvodi red na tržištu i poboljšava uslove u kvalitet goriva u Srbiji. Prema rečima Petra Stanojevića, pomoćnika ministra energetike, znatno je pao uvoz baznog ulja, a porastao promet dizel-goriva. Ito govori da se trgovci plaše da izvode malverzacije. Naime, ranije je čest način varanja kupaca i države bio da se u dizel-gorivo dodaje bazno ulje, što se sada, po svemu sudeći, više ne radi. Uvoz baznog ulja pao je sa oko 3.000 tona mesečno na 500, što odgovara stvarnim (i regularnim) potrebama Srbije. S druge strane, mesečna prodaja dizel-goriva povećana je za 7.000 tona. Sve ovo pokazuje da od markiranja imaju koristi i vozači i država – dizel-gorivo je sada čistije, a zbog povećane prodaje (regularnog) dizel-goriva u februaru je budžet bio bogatiji za oko tri miliona evra. ■

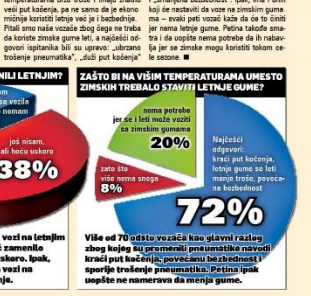
KIA MPV Sa osam sedišta
Izvan godina se ispitivanje na tradicionalnom salona automobila od 18. do 27. aprila ekskluzivno se vodi kroz predstojeći i predstojeći. Jedan od njih je Kia MPV. Kia je po svemu sudeći bili naslednici, među ostalima na američkom tržištu udvostručio prodaju „Korevan“ u Evropi. Zasad nema detaljnije podatke, ali za ovaj MPV model imali osam sedišta. ■

EVROPSKO TRŽIŠTE Kraj krize li primid

Prvi pokazatelji prošle novih automobila na evropskom tržištu, govore da je proces oporavka zaustavljen i da je smer promena. Naime, prema podacima ACEA (European Automobile Manufacturers Association) nakon tri meseca ispitivanja su povećane za 6,2 odsto. Uključno je isporučeno i 382.597 automobila, odnosno 110.778 primenaka više nego u isto vreme prošle godine. Najveći rast beleži Dacia, koja je prodala 14.744 vozila više, a najbrži pad je ostvario Hyundai, čiji je rezultat slabiji od prošlogodišnjeg za 2.308 primenaka. Istovremeno, u Srbiji se nakon prvih dva meseca beleži pad isporuka od oko dva odsto. ■

SEZONSKA ZAMENA PNEUMATIKA Petina vozača na zimskim gumama

Koliko je vozača na svoje automobile montiralo letnje gume i da li znaju zbog čega po toplijem vremenu ne treba voziti na zimskim

OBELEŽAVANJE GORIVA

Markiranje već uvodi red

Novi način kontrole tržišta nafnih derivata već je počeo da daje rezultate. Samo mesec dana nakon što je 1. februara počela primena markiranja, bile su приметne promene koje pokazuju da ono uvodi red na tržište i pozitivno utiče na kvalitet goriva u Srbiji. Prema rečima Petra Stanojevića, pomoćnika ministra energetike, znatno je pao uvoz baznog ulja, a porastao promet dizel-goriva, što govori da se trgovci plaše da izvode malverzacije. Naime, ranije je čest način varanja kupaca i države bio da se u dizel-gorivo dodaje bazno ulje, što se sada, po svemu sudeći, više ne radi. Uvoz baznog ulja pao je sa oko 3.000 tona mesečno na 500, što odgovara stvarnim (i regularnim) potrebama Srbije. S druge strane, mesečna prodaja dizel-goriva povećana je za 7.000 tona. Sve ovo pokazuje da od markiranja imaju koristi i vozači i država – dizel-gorivo je sada čistije, a zbog povećane prodaje (regularnog) dizel-goriva u februaru je budžet bio bogatiji za oko tri miliona evra. ■

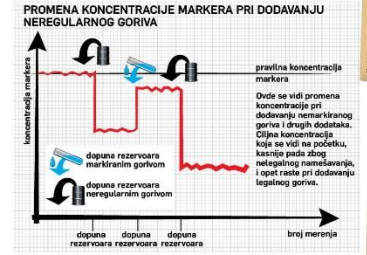
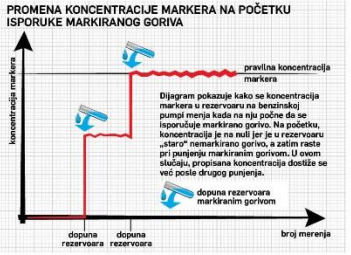
SA DOBRO JE DA ZNATE
KOLIKO JE POUZDANA KONTROLA GORIVA POMOĆU MARKERA

Markiranje bez ijedne greške

Uvođenju novog načina za kontrolu goriva u Srbiji prethodili su opširno višemesečno ispitivanje i provera čitave procedure u praksi. Evo šta je sve kontrolisano i do kakvih se rezultata došlo

PILOT-PROJEKAT MARKIRANJA – 2011.
40 miliona litara
2 meseca
19 benzinskih pumpi
3 vida transporta

Mnogi vozači to još ne znaju, ali u Srbiji je već nekoliko meseci u toku pilot-projekat koji se odnosi na kontrolu goriva pomoću markera. Ovo je prvi put da se na benzinskim pumpama koristi ovaj sistem. Cilj ovog projekta je proveriti da li je moguće bez greške kontrolisati gorivo na benzinskim pumpama. Ova kontrola se vrši pomoću posebnih uređaja koji se nazivaju markeri. Oni se dodaju u gorivo i omogućavaju precizno merenje količine goriva koje je u rezervoaru. Ovo je prvi put da se na benzinskim pumpama koristi ovaj sistem. Cilj ovog projekta je proveriti da li je moguće bez greške kontrolisati gorivo na benzinskim pumpama. Ova kontrola se vrši pomoću posebnih uređaja koji se nazivaju markeri. Oni se dodaju u gorivo i omogućavaju precizno merenje količine goriva koje je u rezervoaru.

Osnovni podaci o pilot-projektu

- Dva meseca rada na terenu, uz neposrednu pripremu koje su takođe trajale dva meseca i obradu podataka nakon praktičnog dela.
- Markirano je oko 40 miliona litara goriva.
- Pilot-projekat je izvođen u dve rafinerije, dva terminala (skladišta) i 19 benzinskih stanica.
- Gorivo je markirano i proveravano u vagon-cisternama, baržama i kamionima cisternama.

Kako se meri

Prijemni uređaji govoreći, tokom pilot projekta gorivo je obeležavano u skladištima i potom na različitim načinima do benzinskih stanica. Prema uslugama proizvođača, u svim ključnim momentima uzimani su uzorci za analizu, kako bi se utvrdilo da li se u toku procesa merenja ne dešava sa markerom. Jedan od glavnih zadataka bio je da se utvrdi koliko brzo se marker meša sa gorivom. Naime, koncentracija se dodaje u vrlo malim količinama, a vrlo velike rezervoare, već se odjek, nije moguće kontrolisati i tako da se mora proveriti da li se marker meša sa gorivom. Homogenizacija markera na

benzinskim pumpama. Bilo, gornji markirano je tako da se marker dodaje u skladištima i u rafineriji, dakle pre nego što gorivo dođe na pumpu, pa je tako osigurano i da se marker meša sa gorivom. U ovom slučaju, propisana koncentracija dostiže se već posle drugog punjenja.

U toku pilot projekta, cilj je bio da se utvrdi da li je marker stabilan i kako se koncentracija menja u različitim situacijama, odnosno pri prijemu goriva na pumpi pri dodavanju neželjenog goriva. Dodavanje neželjenog goriva predstavljalo je u stvari dodavanje „nelegalnog“ goriva, tako da su eksperimenti pokazali da li pomoću markera mogu otkriti takve manipulacije. Markirano gorivo je u rezervoare na pumpi dovoljno usitnjeno na način, tako da rezervoari nisu preplavljeni lišim aparatom, već je u njima bila čvrsta kolonijalna goriva. Od kolonije se tog „nelegalnog“ goriva zatvara i koncentracija markera na kraju istovara nastaje markirano gorivo. Pokazalo se da već posle jednog ili dva punjenja rezervoara koncentracija markera dođe do obeležavanja nemarkirane, a u prelaznom periodu, kada mar-

NAJČEŠĆA PITANJA O MARKIRANJU

Zašto je uvedeno markiranje?

Osnovni cilj markiranja je da se spreči izbegavanje plaćanja akcize i PDV-a. Procenjuje se da je državi burdud od sada svake godine gubitak oko 40 miliona evra jer su pojedini trgovci nelegalno nabavljali gorivo i za njega nisu plaćali akcize.

Šta je nanamarker?
Nanamarker je supstanca proizvedena primenom najsavremeniji tehnologija. Dodaje se gorivu u vrlo malim količinama, a otkriva se pomoću posebnih uređaja.

Kada se u gorivo dodaje marker?
Markerima su obeležavani svi benzini, dizeli i TNG koji ulaze na naše tržište, bilo da su iz uvoza ili domaće proizvodnje. Nanamarker se dodaje u gorivo u početnim fazama transporta, dakle pri istisku iz rafinerije, pri uvozu i sl.

Kako se na osnovu markera zna da li je gorivo legalno?
Ako markera uopšte nema u gorivu, to znači da je ono nelegalno. A ako je koncentracija markera manja od propisane, to ukazuje da je u „legalno“ gorivo došlo „nelegalno“ ili neka druga supstanca, na primer kerolin, organski rastvarači ili druga tečnosti koje neki trgovci dodaju da bi povećali zaradu.

Kako se kažnjavaju benzinske pumpe na kojima se zakleto neobeležava gorivo?
Novčana kazna za firmu je od 1.500.000 do 3.000.000 dinara, uz zabranu rada pumpe od šest meseci do tri godine.

Osnovni zaključci pilot-projekta

1. Marker nije pokazao neželjene efekte na fizičko-hemijske karakteristike, odnosno kvalitet goriva.
2. Marker je u gorivu hemijski stabilan, odnosno jednom markirano gorivo ostaje trajno obeleženo.
3. Uobičajeni načini transporta i pretanka obezbeđuju dovoljno mešanja potrebnog da bi se marker, nakon dodavanja, ujednačeno rasporedio u gorivu.
4. Materijal i uređaji koji su korišćeni u pilot-projektu, pokazali su se kao jednostavni za upotrebu i pouzdani.
5. Isprobana tehnologija markiranja otkriva prisustvo neobeležavanja, odnosno nelegalnog goriva i time omogućava kontrolu tržišnih tokova goriva.